

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 441/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Marcelom Jurkom, PhD., Dominikánske námestie 11, Košice, proti postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/150/2022 z 28. februára 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí jej dovolania označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Súčasne sa domáha priznania náhrady trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľka je žalobkyňou v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 6C/325/2013 proti žalovaným 1. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED].

[REDACTED] – [REDACTED] Podľa žaloby žalovaný v 1. rade pochybil pri liečbe nebohého otca sťažovateľky liekom Mesocain, ktorú nekonzultoval s kardiológom, a zároveň došlo k predávkovaniu liekom Warfarin, žalovaný v 2. rade

ho liečil na tuberkulózu, pričom na túto chorobu netrpel, a obhliadajúci lekár neposkytol patológovi relevantné informácie (preto bolo k nebohému pristupované ako k infikovanému tuberkulózu), patológ žalovaného v 3. rade bezdôvodne nariadil uzatvorenie truhly silikómom a žalovaný v 4. rade vykonal zasilikónovanie truhly bez príkazu len na základe vlastných domnienok. Uvedeným konaním žalovaní sťažovateľke odňali právo identifikovať nebohého otca a pochovať ho podľa vlastných predstáv. Okresný súd rozsudkom zo 14. februára 2020 žalobu zamietol, keďže bol na základe vykonaného dokazovania (okrem iného aj na základe znaleckého posudku č. 24/2015 zabezpečeného v trestnom konaní) toho názoru, že namietané konanie u jednotlivých žalovaných nevykazuje znaky neoprávneného zásahu do osobnostných práv sťažovateľky. Otec sťažovateľky bol pre podozrenie na špecifický tuberkulózný zápal hrudnej chrbtice (tuberkulózna spondylodiscitída mu bola diagnostikovaná na základe CT a RTG vyšetrenia) prevezený zo zariadenia žalovaného v 1. rade do zariadenia žalovaného v 2. rade, kde náhle skonal na zlyhanie chronicky poškodeného srdca. Pitva bola vykonaná na pracovisku žalovaného v 3. rade, ktorý vydal prehlásenie o poučení pre zamestnanca žalovaného v 4. rade o spôsobe a prevoze zomretého, u ktorého bolo podozrenie z infekčného ochorenia.

3. Na základe odvolania sťažovateľky Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 3Co/46/2020 z 21. októbra 2021 potvrdil výrok o zamietnutí žaloby vo vzťahu k žalovaným v 2., 3. a 4. rade a zrušil výrok o zamietnutí žaloby vo vzťahu k žalovanému v 1. rade, keďže v tejto časti nebolo odôvodnenie rozsudku dostatočné ani presvedčivé. Úlohou okresného súdu bude znovu posúdiť návrhy strán sporu na dokazovanie a zvážiť ich relevantnosť, rozhodnúť a svoje rozhodnutia riadne odôvodniť.

4. Proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietala, že ak okresný súd porušil jej právo na spravodlivý súdny proces tým, že odmietol jej návrhy na vykonanie dokazovania výsluchom [REDAKOVANÉ] (kardiológa jej nebohého otca), ako aj jej návrh na ustanovenie znalca, bolo zamietnutie jej žaloby vo vzťahu k žalovaným v 2. až 4. rade predčasné. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP. Podľa jeho názoru krajský súd v bodoch 23 až 26 svojho rozsudku uviedol, prečo nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k týmto žalovaným nepovažoval za preukázaný, a preto vo vzťahu k nim nemal potrebu vykonať navrhované dokazovanie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti po rekapitulácii naratívnej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ozrejmuje potrebu vykonania ňou navrhovaného dokazovania výsluchom [REDAKOVANÉ]. Nestotožňuje sa s názorom o postupe žalovaných *lege artis*. Prítomnosť viacerých diagnóz u jej otca mala byť dôvodom na aplikáciu individuálnych postupov zo strany žalovaných v 1. a 2. rade a najmä konzultáciu nasadzovanej liečby s kardiológom (museli mať vedomosť o tom, že činnosť srdca bola u neho podporovaná kardiostimulátorom). Navrhovala dotazovať [REDAKOVANÉ], či bol oslovený niektorým zo žalovaných s cieľom konzultácie nasadzovanej liečby,

či predpísané lieky mohli negatívne ovplyvniť kardiovaskulárny systém otca sťažovateľky, a tým spôsobiť zlyhanie srdca. Z uvedeného dôvodu má výsluch tohto svedka možný dopad aj na závery o možnej spoluzodpovednosti za smrť nebohého otca aj vo vzťahu k žalovanému v 2. rade. Ani návrh na ustanovenie znalca nemožno vzťahovať výlučne na žalovaného v 1. rade. Podľa sťažovateľky okresný súd ustálil zistený skutkový stav len na základe tvrdení žalovaných. Poukazuje napr. na prepúšťáciu správu zo 17. októbra 2011, z ktorej podľa jej názoru vyplýva, že CT vyšetrenie nezistilo špecifický zápal a tuberkulóza spondylodiscitída nevyplýva ani zo záverov RTG vyšetrení. Ďalej uvádza, že popri zabezpečí truhly jej nebohého otca neboli (zo strany žalovaného v 3. rade) vykonané iné zákonom požadované opatrenia pri podozrení z nákazy infekčným ochorením, ako napríklad informovanie regionálneho úradu verejného zdravotníctva (v tejto súvislosti sťažovateľka upozorňuje na rozpory vyplývajúce z vykonaného dokazovania, výpovede [REDACTED]). Vyslovuje podozrenie, že telo jej otca nebolo možné vystaviť nie z dôvodu nákazy tuberkulózou, ale z dôvodu jeho neadekvátneho znetvorenia či iného neoprávneného nakladania s ním.

5.1. Sťažovateľka namieta, že z odôvodnenia rozsudku krajského súdu nevyplýva, z akého dôvodu nevyhovenie návrhu na vykonanie dokazovania ustanovením znalca bolo porušením jej práva na spravodlivý proces len vo vzťahu k žalovanému v 1. rade, keď sa tento návrh vzťahoval aj na žalovaných v 2. a 3. rade a v tomto prípade súd porušenie práva sťažovateľky už nevzhladol. Za nedostatočné považuje aj odôvodnenie vo vzťahu k jej námietke proti žalovanému v 4. rade, ktorý sa neriadil zákonom č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov [(ďalej len „zákon o pohrebníctve“); § 3 ods. 9], ale vychádzal zo všeobecného poučenia vystaveného osobou vykonávajúcou pitvu o spôsobe nakladať s infekčnými pozostatkami. Dôvod na postup podľa § 3 ods. 9 zákona o pohrebníctve mal indikovať lekár vykonávajúci prehliadku mŕtveho tela (zamestnanec žalovaného v 2. rade), a nie lekár vykonávajúci pitvu (zamestnanec žalovaného v 3. rade). Uvedené platí aj pre povinnosť podať hlásenie o nákaze nebezpečnou chorobou príslušnému orgánu.

5.2. V závere ústavná sťažnosť obsahuje citáciu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a navrhovaný petit.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Sťažovateľka sa podanou ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich označených práv napadnutým uznesením, ktorým najvyšší súd odmietol jej dovolanie proti výroku rozsudku krajského súdu, ktorým potvrdil výrok rozsudku okresného súdu o zamietnutí jej žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovaným v 2. až 4. rade.

7. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje všeobecné náležitosti podania [§ 39 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom

súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľkou formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť v prvom rade nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti.

9. V ústavnej sťažnosti chýba argumentácia, z ktorej by sa dalo vyvodiť, ako napadnuté uznesenie najvyššieho súdu porušuje označené práva sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru. Z obsahu ústavnej sťažnosti možno ustáliť, že sťažovateľka sa nestotožňuje so závermi krajského súdu týkajúcimi sa skutkového stavu veci a namieta nedostatočné odôvodnenie jeho rozsudku. V ústavnej sťažnosti však absentuje akákoľvek argumentácia týkajúca sa práve napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Sťažovateľka nijako nespochybňuje spôsob, akým sa najvyšší súd vysporiadal s uplatnenou dovolacou námietkou, resp. neatakuje ústavnú udržateľnosť posúdenia neprípustnosti dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

10. Ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľka je v konaní pred ústavným súdom zastúpená advokátom. Ústavný súd nemôže nahrádzať úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby tieto boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo.

11. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom ustanovenou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo, t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy (I. ÚS 469/2023).

12. Ani pri uprednostňovaní materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti nie je na ústavnom súde, aby vyhládaval za navrhovateľa konkrétne dôvody namietanej neústavnosti, ktoré podľa § 43 ods. 1 majú tvoriť obsah návrhu a určovať rozsah ústavného prieskumu ústavným súdom, ktorý je podľa § 45 rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania viazaný (porov. Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. I. vydanie*. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 248.).

13. Podľa názoru ústavného súdu za danej situácie neprichádzala do úvahy ani výzva na odstránenie týchto nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na ich kľúčovú povahu. Označené ustanovenie zákona totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však jeho samotnej podstaty (m. m. I. ÚS 155/2019).

14. Ústavný súd tak sumarizuje, že ústavná sťažnosť *prima facie* nemá náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, a to relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti obsahovo korešpondujúci s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, čo nevyhnutne zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2024

Miloš Maďar
predseda senátu